

Končno mi je omeniti še eden dan, ki se loči od drugih, naj-dolgočasnejši dan v Ameriki, in to je — nedelja!

Nedeljski gostje brooklynskega mostu so le zaničevani »Dago« ali Italijani, kateri v Zedinjenih državah nimajo niti toliko ugleda kakor Kitajci, polpijani »loafer« ali postopači in slični »second class people«. Le redkokdaj zaide kak tujec ob nedeljah na most; on prihaja iz mrtvega New-Yorka in odide v mrtvi Brooklyn. Žalostne, žalostne so ameriške nedelje!

Ob takih dnevih pohitimo newyorški in brooklynski Slovenci z mislimi v daljno domovino, kjer je nedelja v resnici nedelja; v duhu smo tedaj v srcu Slovenije, kjer vlada povsod nedeljsko veselje.

Krasni, ponosni brooklynski most, ti pravi čudež napredka, kako strašno si dolgočasen ob nedeljah!

Na veliko soboto.

Črtica. Spisal Milan Sanjar.

Sam ni vedel, kako je prišel do trnovske cerkve, kjer je prihajalo in odhajalo ljubljansko občinstvo, da si ogleda grob Gospodov. Vstopil je tudi on in se na strani stisnil v kot, kamor je le slabo sevala luč nestetih sveč, ki so jasno gorele v zagrnjeni cerkvi okoli mrtvega Spasitelja.

Gledal je na jarko razsvetljeni prostor, kjer so v tihi molitvi klečale stare ženice, postajali možje zamišljenih obrazov, in kjer se je prikazalo tedajpatedaj zorno obličje kake lepe ljubljanske deve. A vse to ga ni zanimalo dolgo. Misli so mu nehote uhajale v notranjost, ki se še ni umirila.

Nekdo je prihajal. Pesnik se je siloma vzdramil in stopil za korak proti vratom.

Tedaj pa se je prikazala od ondod vitka, mlada dama in stopila v jasni svet. Njene oči so se za hip srečale z njegovimi.

Prešeren je ostrmel.

Iz teh oči mu je zasijala ona iskra, po kateri je doslej viharo hrepenela njegova žarna duša, in ta iskra mu je padla v trepetajoče srce, da je vzkriknilo od radosti.

Deva je pokleknila dva, tri korake od njega, za njo starejša dama, njena spremljevalka. Molila je.

Zdelo se mu je, da prihaja zdaj ves jarki cerkveni svit od te nebeško lepe ženske. Njeni dolgi, temni lasje so bili na lahko zviti v debelo kito, katere konec se je v krasnem neredu razsipal daleč doli črez ozki pas. In njen obraz! . . .

Ni se ganila. Molila je svojega Boga; in tudi on je zdaj molil, a molil je — njo . . .

Zdaj je vstala in s sklonjeno glavo stopala mimo pesnika proti izhodu. Njena temno opravljena spremljevalka je šla neslišno za njo.

Hitel je za njima. Iz daljave ju je zasledoval in se radosten povrnil v svoje samotno stanovanje. Hotel je pisati.

Zdelo se mu je, da je zdaj našel rešitev one pomladanske simfonije, ki mu je davi zvenela v srcu.

A pesnikovo pero je ostalo nemo. Silna, dosedaj neznana duševna burja mu je davila vsako misel, vsako besedo.

Ostavil je stanovanje, da olajša svoje srce pri zvestem prijatelju Langusu. Črez nekaj dni sta dognala, da je najdeni ideal pesnikov — Primčeva Julija.

Ko je Prešeren pozneje slišal, da se je Julija omožila, prikipela je z elementarno silo ona velika simfonija iz Trnovega na dan.

Razlila se mu je v nesmrtni — »sonetni venec«.

Pred Madono.

Saj ne umem srca ti, krasni bog!
Dojenčka sestre v rokah si držala,
na lice ga mehko poljubovala,
prav kakor lastni tvoj bi bil otrok.

Ljubav izražal je pogled globok,
ko mati si presrečna se smehljala,
iskal dojenček ti je prsa zala,
da vžil bi ženskih grudi sladki sok.

Zamaknjen zrl nebeško sem veselje
in lica tvojega izraz ljubeč,
in zvladale so me demonske želje.

Ko kraljem v Betlehemu plameneč
mi pred Madono duh zakoprnel je,
in glavo sklonil sem časteč, moleč.

V. S. Fedorov.

19*